

ΑΙΜΙΛΙΑ ΑΝΔΡΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΚΦΥΛΟΣ

ΑΠΟ
ΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΧΑΡ. Π. ΣΤΑΜΕΛΑΚΗ & ΣΑ
ΠΑΤΡΑ - 1923

ΕΚΦΥΛΟΣ

αρ. εισ. 168970

Α:

21 Μαΐου. Βράδυ. Δεν έχω με ποιόν να κουβεντιάσω, δὲ ἔχω σὲ ποιόν νὰ πῶ τίς σκέψεις μου ποῦ ἔρχονται τόσο ἀλεπάλληλα καὶ μοῦ λούζουν τὸ μυαλὸ χωρὶς νὰ προφτάνω νὰ συγκερατῶ καμιά, δὲν ξέρω ἂν θὰ μὲ καταλάβεναν οἱ λίγοὶ ἄνθρωποι ποῦ συναναστρέφομαι, καὶ γι'αὐτὸ ἀποφάσισα νὰ γράφω ὅτι μοῦ συμβαίνει ἔτσι γιὰ νὰ ξεθυμένω, νὰ λέω πῶς ἔχω κάποιον ποῦ νὰ μπορῶ νὰ λέω τὰ μυστικά μου. Τάχα ὅμως θὰ διατηρήσω αὐτὸ τὸ ἡμερολόγιό μου, τάχα θὰ γράφω κάθε ἡμέρα. Ἀμφιβάλλω γιὰτι εἶμαι ἓνας τόσο ἄστατος χαρακτήρας! Καμὴ σκέψη δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ νὰ δουλευτεῖ νὰ βγεῖ φορμαρισμένη. Καὶ τώρα ποῦ γράφω σκέφτομαι πῶς θὰ ἴτανε ἀδύνατο τῶν ἀδυνάτων, ὅσο καὶ εἰλικρινὰ καὶ ἂν κουβεντιάσω μὲ τὸν ἑαυτὸ μου νὰ καταλάβω τί θέλει, τί ζητάει, εἶναι ἀδύνατο νὰ εὔρω μιὰ σειρά, ἢ μιὰ ἀπάνου στὴν ἄλλη οἱ σκέψεις οἱ ἀπόφασες καὶ πάντα χωρὶς σειρά, χωρὶς τίποτα, ἔρχεται ἐτούτη ἢ σκέψη γιὰ νὰ σβίσει κάποιαν ἄλλη ποῦ κι' αὐτὴ κάποιαν εἶχε ἐξαλείψει.

Εἶμαι ζωσμένος μὲ μιὰ ἐπιπολαιότητα τρομερῆ, πάντα

ἐπιπόλαια τὰ πέρνω ὅλα, ἔχω στιγμές, στιγμές ἀναλαμπές δραστηριότητας, ὅτι ἐσκεύτικα ἐκεῖνη τὴ στιγμὴ πρέπει νὰ τὸ κάμω γρήγορα γρήγοραγιατὶ ἄλλοιῶς ἅμα μοῦ περῶσει ἡ ὄρεξη καθόλου ἀπίθανο νὰ τ' ἀρείσω στὴ μέσῃ.

Ἔχω μία μετριότατη ἐπιτηδιότητα γιὰ κάθε τί, εἶμαι σκιτσογράφος, ποιητής, δηγηματογράφος, ἐρασιτέχνης ἡθοποιός, μπορῶ νὰ κάνω κάθε τί, σὲ τίποτα δὲν εἶμαι τέλειος ὅλα ὅμως τὰ ἐπιτηδιεύομαι ὅλα μ' ἀρέσει νὰ τὰ μαθαίνω γρήγορα καὶ ἐπιπόλαια προτοῦ τὰ βαρεθῶ. Αἶ αὐτὸ τὸ μέτριο εἶναι ποῦ μὲ ἐκνευρίζει, θὰ ἤθελα νὰ ἦμουν μεγάλος σὲ ἓνα ἀπὸ'αὐτὰ ποῦ μισοἐπιτηδιεύομαι, ἢ σὲ ὅτι ἄλλο φτάνει νὰ ἦμουν μεγάλος στὸ εἶδος μου ἔστω καὶ στὸ κακὸ μέγανος, καὶ θὰ μποροῦσα νὰ γίνω μὰ ἔρχεται αὐτὴ ἡ μοιραία ἐπιπολαιότητα καὶ μὲ συντριβεῖ μὲ ἀφείνει δεμένον στὴν μετριότητα καὶ στὴν ἀφανωσύνη.

Ἀνακατεύομαι σὲ κάθε τί ποῦ γίνεται γύρω μου σὲ ὀργάνωσες Κομμουνιστικῆς σὲ ὀργάνωσες Δημοκρατικῆς σὲ συλλόγους Φιλολογικοὺς σὲ ὀμίλους ἐρασιτεχνικοὺς, σὲ ὅτι δήποτε ἔστω καὶ ἂν οἱ ἰδέες ποῦ παραδέχομαι στὴ μιὰ ὀργάνωση εἶναι ἀντίθετες, ἀπὸ ἐκεῖνες ποῦ παραδέχομαι στὴν ἄλλη. Ἀνακατεύομαι στὸ κάθε τί χωρὶς νὰ ἔχω καθαρὴ ἰδέα γιὰ τὸ καθ' ἓνα πράμα. Κ' ἔχει ἀποδειχθῆ πιά. Δὲν μπορῶ νὰ ζήσω χωρὶς νὰ ἔχω πολλὰ σκέψεις στὸ μυαλό μου ἰὲς πῶς αὐτὲς οἱ διάφορες σκέψεις εἶναι ἢ κινητήρια δύναμή μου.

Ἔχω γεννηθεῖ τὸ Νοέμβριο κάτου ἀπὸ τὸν ἀστερισμὸ τοῦ Τοξότη καὶ ξέρω, γιὰτὶ μοῦ εἶπε μιὰ ποῦ ἤξερε νὰ ρίχνει στὰ ἀστέρια, πῶς μόνο γιὰ νὰ θαυμάζω τὰ ἔργα τῶν ἄλλων

είμαι φκιαγμένος, νὰ δημιουργῶ ἐγὼ ὅμως ὄχι. Καὶ στὸ τέλος μου εἶπε πῶς θὰ πεθάνω ἀπὸ ἓναν ἄσκημο θάνατο. Πόσες φορὲς ἐνῶ κάθομαι νὰ ρίξω στὸ χαρτί καμιὰ ἔμπνευσή μου, τὰ ἀπαράταγα ὅλα στὴ μέση μόλις σκεφτόμουν τὸ ριζικὸ μου. Ἡ Μοῖρα ἔχει χαράξει τὸν κύκλο τῆς ζωῆς μου δὲν μπορῶ νὰ τὸν περάσω, δὲν μπορῶ νὰ πολεμήσω τὴ μοῖρα.

Νὰ λοιπὸν αὐτὴ ἡ πρόγνωση ποῦ ἡ μισὴ σκεδὸν βγήκε ἀληθινὴ μαζὺ μὲ τὰ χίλια δυὸ βιβλία ποῦ ἔχω διαβάσει χωρὶς ἐκλογὴ, χωρὶς ἐξάφρευση, ἀνακατωμένα, μπερδεμένα, ἔχουν φκιάσει καὶ ἄλλον ἓναν ἄνθρωπο μέσα μου, ἓναν ἄνθρωπο τυλιγμένον μὲ τὸν πέπλο τοῦ πεπρωμένου, τοῦ ρωμαντισμοῦ τοῦ μυστικισμοῦ. Αὐτὸν ἀπὸ μέσα μου θέλω νὰ τινάξω νὰ ξεφύγω, ἀλλὰ ἀλίμονο ἀρκεῖ νὰ τὸ σκεφτῶ γιὰ νὰ καταλάβω ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος χωρὶς θέληση.

Καλὰ λέω πῶς εἶναι πολλοὶ ἄνθρωποι ποῦ δὲν γενιῶνται στὴν ἐποχὴ ποῦ πρέπει, καὶ ἄλλοι ἔρχονται σὰν πρόδρομοὶ στὰ μελλούμενα καὶ ἄλλοι σὰν ἐπίλογοι στὰ περασμένα, πάντα ὅμως ἀσυμβίβαστοι καὶ διαφορετικοὶ πρὸς τὰ γύρω τους πρὸς τὴν ἐποχὴ τους.

Ἐπὶ ποιοὺς εἶμαι ἐγώ;

Ἐνα εἶναι σταθερὸ μέσα μου, ἡ ἀγάπη, μονάχα ἡ ἀγάπη ἔχω μιὰ καρδιά μεγάλη ποῦ δὲν μπόρεσε καμιὰ γυναῖκα σὲ πρότερινὸ καιρὸ νὰ τὴν γιομίσει μὲ τὴν ἀγάπης της. Ὅσες γυναῖκες ἀγάπησα, ὅσες γυναῖκες μ' ἀγάπησαν, καὶ μ' ἀγάπησαν πολλές, ἄφηναν ἓνα μικρὸ ἄδειο τόπο μέσα στὴν καρδιά μου ποῦ μέσα σαυτὸν μὲ εὐκολία ἔμπαινε καινούργια ἀγάπη.

Ἐκείνη ἡμέρα ἀγάπησα γιὰ πρώτη φορὰ δὲν θυμᾶμαι, ἀγάπησα μικρὸς πολὺ μικρὸς κ' ἔτσι τώρα ποῦ μεγάλωσα, μοῦ φαίνεται, ὅτι γεννήθηκα μὲ τὴν ἀγάπη στὴν καρδιά γιὰ μιὰ γυναῖκα ποῦ διαρκῶς ἄλλαξε χίλιες μορφές, χίλια ὄνματα μέσα μου χωρὶς νὰ μπορῶ νὰ βρῶ ἐκείνη. Ἐτσι ἐνόμιζα ἔδῳ καὶ ἕνα χρόνο ὅτι δὲν θὰ μπορούσα νὰ φτάσω στὴν τέλεια μορφή τοῦ ἰδανικοῦ μου. Ἐνόμιζα πῶς κινήγαγα κάτι ἄπιαστο, κάτι ποῦ δὲ θὰ τὸ ἔβρισκα ποτέ, τὸ κινήγαγα ὅμως γιὰτὶ μ' ἔστρωχνε μιὰ ἀνώτερη δύναμη, μιὰ μεγάλη δύναμη, ἡ δύναμη ἐκείνη ποῦ τὴν ἔλεγαν Δία καὶ εἰδικότερα Ἀφροδίτη ποῦ τὴν λένε Θεὸ καὶ θὰ τὴν λένε γύρευε πῶς Μαγνητισμὸ ἢ Ἡλεκτρισμὸ, ἡ δύναμη ἐκείνη, ποῦ ἴσως νὰ μοῦ ἔχει βάλει τὴν ἀγάπη στὴν καρδιά γιὰ δοκιμασία ὅπως σᾶλλους ἔχει βάλει τὴ φτώχεια καὶ τὶς ἀρρώστιες.

Ἴσως νὰ λέω πράγματα ποῦ τὰ ἔχουν πεῖ ἄλλοι καὶ τὰ νομίζω γιὰ ἀντίληψες δικές μου, γιὰτὶ ὄχι, μέσα στὸ μυαλό μου ἔχει γίνει ἕνα τέτοιο ἀνακίτωμα, ποῦ εἶναι ἀδύνατο μέσα σὲ μιὰ δική μου σκέψη νὰ μὴν ὑπάρχει καὶ κάτι τὸ ξένο.

Πολλὲς φορὲς μεταχειρίζομαι ξένες γνώμες καὶ τὶς νομίζω γιὰ δικές μου.

Τὸ ἔχω πάθει καὶ τὸ παθῆνω πολλὲς φορὲς, καὶ τώρα ποῦ γράφω δὲν εἶναι παράξενο νὰ ἀρπάξω, χωρὶς νὰ θέλω ξένες σκέψεις καὶ νὰ τὶς βῶνω γιὰ δικές μου, αὐτὸ τὸ μπερδεμα μοῦ τὸ ἔχει κάμει στὸ μυαλό τὸ ἐπιπόλαιο καὶ ἀνακατωμένο διάβασμα διαφόρων βιβλίων.

Ἐκείνη ἔλεγε ὅτι ἀπὸ ἑνὸς χρόνου σκεδὸν ἀγαπᾶω μὴ ὁμορφὴ νῆα, καὶ νομίζω πῶς βρῆκα τὸ ἰδανικὸ μου, νομίζω πῶς τὸ βρῆκα

Τὴν ἐγνώρισα ἐδῶ κ' ἕνα χρόνο ἀπάνου κίτου σ' ἕνα χορὸ, μὴ τὴ σύστησε μὴ φίλη τῆς ἀδερφῆς μου τὴν λένε Ρίτα Μ. Δὲν ξέρω ἂν ἐκείνη τὸ ζήτησε νὰ μὲ γνωρίσει ἢ ἂν ἡ φίλη τῆς ἀδερφῆς μου βλέποντάς με πῶς δὲν ἐχόρωνα ἐνόμισε πῶς δὲν εἶχα ντάμα, πάντα ὅμως μὴ τὴ σύστησε καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγο τῆς ζήτησε ἕνα χορὸ, ποῦ μὴ ἐδῶσε ἐκείνη μ' ἀρκετὴ εὐγένεια. Σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ χοροῦ ἐγνωριστήκαμε καλὰ καὶ σὲ κάποιον διάλειμμα μὴ σύστησε τὸν ἀδερφὸ τῆς. Λίγο μεγαλύτερος ἀπ' αὐτὴν μὴ ἀπὸ τὴν ἔκφρασή του κατάλαβα μὴ καλὴ ψυχὴ, ἔμοιαζε στοὺς τροπούς καὶ στὴ μορφὴ τῆς ἀδερφῆς. Ἐκείνη ἦταν μὴ ὁμορφιὰ λεπτὴ μὴ γαλανὰ μάτια μὴ μεγάλα τσίνορα, μὴ σκούρα ξανθιὰ μαλιά, μὴ λίγα λόγια, ἕνα σύνολο διαλεγτό.

Στὴν πρώτη συνάντησή μας ὁ ἑαυτὸς μὴ ἄρχισε νὰ αἰστάνεται μὴ ἔλξη σ' αὐτὸ τὸ πλάσμα κὴ μέσα στὴν καρδιά μὴ ἄρχισε νὰ ὑποχωρεῖ μὴ ἄλλη ἀγάπη ποῦ βάσταξε μὴ νάχα πέντε μῆνες. Ἄρχισε νὰ γίνουμε μελαγχολικὸς ρομαντικὸς ὅπως σὲ κίθε ἀρχὴ ἀγάπης, μὴ τὴ διαφορὰ ἄρχισε νὰ ἀγαπᾶω μὴ πάθος; ποῦ πρώτη φορὰ ἐγνώρισα, νὰ τὴν βλέπω διαρκῶς σὴν ὕπνο μὴ, νὰ φκιάνω ὄνειρα, νὰ μὴ ἔχω ἡσυχία. Ἐκείνη τὴν ἄλλη μέρα ζήτησε νὰ ἀναπτύξω σκέψεις μὴ τὸν ἀδερφὸ τῆς, καὶ τὸ πέτυχα. Οἱ χαρακτηρισμοί μας σχεδὸν συμφώνησαν τέλεια, κ' ἔτσι σὲ μικρὸ διάστημα ἀναπτύχθηκε μὴ στενὴ φιλία μεταξύ μας τόσο στενὴ ὅστε γενήκαμε πὴ ἀχώριστοι, κίθε ἡμέρα μαζί, κ' ἔτσι λίγος

λίγο μὲ τὶ σκέψη ἔμαθα μερικὲς λεπτομέρειες ποῦ δὲν ἤξερα.

Εἶχαν ἔρθει ἀπὸ τὴν Πόλη, καταγόντανε ἀπὸ ἐκεῖ ἢ μῆ-
τέρα τους. Ὁ πατέρας τους, ποῦ δὲν ἔζηγε πιά, ἦτανε ἀπὸ
τὴν Ἀθήνα, ἀπὸ ἀριστοκρατικὸ καὶ πολὺ πλούσιο σπίτι.
Μετὰ τὸ θάνατο τοῦ πατέρα τους ποῦ συνέβηκε τὸν καιρὸ
μὲ τὴν γρίπη στὴν Ἀθήνα, ἔφυγαν καὶ πήγαν μαζὺ μὲ
τὴ μητέρα τους ἰστὴν Πόλη ὅπου εἶχαν πολλοὺς συγγενεῖς
καὶ ἀκίνητη μεγάλη περιουσία. Ἐπειτα ὁμως ἀπὸ δυὸ μῆ-
νες ἐπούλησαν ὅλη τὴν περιουσία τους καὶ ἦρθαν νὰ ἐγ-
κατασταθοῦν ἐδῶ.

Νὰ μὲ δυὸ γραμμὲς ἢ ζωὴ τους.

* *

Ὅταν πηγαίνω στὸ σπίτι τους μὲ ὑποδέχεται ἐκείνη μὲ
μὰ χαρὰ παιδιάτικη κ' ἄς εἶναι 25 χρονῶνε, μὲ τὸ γέλιο
πάντα στὰ κόκκινα λεπτὰ χεῖλη της.

Πάντα λεπτὴ, εὐγενικὴ, μπροστά μου. Μέσα στὰ ἀνοι-
χτογάλανα μάτια της, βλέπω τὴ γυναῖκα ποῦ ὄνειρευτήκα,
τὴ γυναῖκα ποῦ ζήτησα ἀπὸ μικρὸς, τὴ γυναῖκα ποῦ ἄλλαξε
μέσα στὴν καρδιά μου τόσες μορφὲς τόσα ὀνόματα ἴσαμε νὰ
φτάσει σαυτὴν. Συμβαίνει καμιά φορά, μερικὰ λόγια, με-
ρικὲς σκέψεις της νὰ μὲ κάνουν νὰ τὴν ἀγαπῶ πὺδ περισσό-
τερο. Μιλáει μ' ἓνα τρόπο ἀπλὰ εὐγενικὸ ποῦ θὰ μπο-
ροῦσε νὰ παρηγορήσει καὶ τὸ πλέον δυστυχισμένο ἄν-
θρωπο.

Πολλὲς φορὲς ἐσκέφτικα νὰ τῆς τὰ πῶ, νὰ τῆς πῶ γιὰ
τὴν ἀγάπη μου, νὰ τῆς πῶ τόσα ποῦ ὅταν εἶμαι μόνος τὰ
λέω στὸν ἑαυτὸ μου, νὰ τῆς πῶ πῶς αὐτὴ εἶναι ἡ ζωὴ

ου γιατί είναι και η αγάπη μου, και για μένα η αγάπη είναι η θεμέλια πέτρα της ζωής μου· ναί δὲν εὔρηκα ποῦ ἐνὰ ἄλλοῦ νὰ στηρίξω τὴ ζωὴ μου· παρὰ ἀπάνου στὴν ἀγάπη, ναί στὴν ἀγάπη, εἶναι τὸ μόνο πράγμα ποῦ στὸν ὄσμο δὲν θὰ πάθει τὴ μοιραία ἐξέλιξη, εἶναι τὸ μόνο ποῦ μεγάλη δύναμη μᾶς ἔδωσε τέλειο. Πότες φορὲς δὲ σκέφτηκα νὰ τῆς μιλήσω, νὰ τῆς πῶ πολλὰ, μὰ σκιάζομαι μήπως συφρώσει τὰ ὄμορφα φρύδια της, μήπως θυμώσει καὶ τὴν ἄσω γιὰ πάντα. Αὐτὸ ὅμως θὰ ἦτανε ὁ θάνατός μου, ἔτσι ομίζω, κι' ὅσο σκέφτομαι αὐτὸ γίνομαι δειλὸς καὶ ποῶ. Ξέχωρα ἀπ' αὐτὸ εἶναι καὶ κάτι ἄλλο ποῦ μὲ κίνει νὰ κέφτομαι. Ἐκείνη ἀπὸ πλούσια οἰκογένεια, μὲ πολλὰ λευτὰ, μὲ μεγάλη προίκα. Ἐγὼ, τίποτα, ἓνα μηδέν, ἓνας ὑπαλληλίσκος σὲ Τράπεζα, ἓνας ὑπάλληλος ποῦ παίρνει τόσα, ἴσα γιὰ νὰ συντηρᾷ τὴ φτωχὴ του σάρακα.

Καταλαβένω πῶς μᾶς χωρίζουν ἀρκετὰ σκαλιά, ποῦ δὲν μπορῶ ἐγὼ ν' ἀνέβω γιὰ νὰ τὴν ἀγκαλιάσω, νὰ τῆς δώσω μὴν ἀγάπη γλυκειά, μιὰ καρδιά ἀρωσιωμένη.

Καὶ ὅταν, καμιά φορὰ, ποῦ σκέφτομαι λογικά, βρῶσκω ἰδύνατη τὴν ἔνωσή μας, ἀλλόκοτο πράγμα, μερικὲς φορὲς νὰ νὰ μένω εὐχαριστημένος ἀπ' αὐτό, δὲν μπορῶ ὅμως νὰ τοῦ ἐξηγήσω.

* * *

18 Ἰουνίου. Βράδυ. Καὶ τώρα τ' ἀπόγιομα, ὅπως κάθε μέρα πῆγα στὸ σπῆτι τους. Δὲν ἦτανε ὅμως ἐκεῖ ὁ ἀδερφός της ὁ Νίκος, καὶ καθὼς συμβαίνει συχνά, κάθησε νὰ μού κρατήσῃ συντροφιὰ.

Κουβεντιάσαμε για χίλια δυο πράματα, είπα χίλιες δυο κουβέντες, αλλοίμονο, και μονάχα εκείνο που θά ήθελα να πῶ, εκείνο που μου ἔκαιγε τό στόμα δὲν εἶπα. Ναί πῶς ἤθελα νὰ τῆς πῶ: «Σ' ἀγαπῶ» τῆς δυο αὐτὲς λέξεις μονάχα, που κλειῶνε, ὅλες μου τὶς ἐλπίδες, ὅλο μου τὸν πόνο, ὅλους μου τοὺς πόθους.

Ἐλπίδες στεῖρες, ἐλπίδες που δὲν μποροῦν νὰ γεννήσουν μιὰ πραγματικότητα. Πόνοι! πόνοι που εἶμαι καταδικασμένος νὰ ὑποφέρω, ξέροντας πῶς θὰ εἶναι ἀγιάτρευτοι, ξέροντας πῶς τὸ μόνο φάρμακο γιὰ μένα εἶναι ἡ ἀγάπη της, ναί ἡ ἀγάπη της, που εἶναι γιὰ μένα, τὸ «ἀθάνατο νερὸ» τοῦ παραμυθιοῦ, ἔτσι σωτήριο φάρμακο, ὅσο καὶ δύσκολο ἀπόχτημα σὰν κι' αὐτό. Καὶ πόθοι, πόθοι ἀνεκπλήρωτοι, πόθοι που εἶναι καταδικασμένοι νὰ πεθαίνουν σύγχρονα μὲ τὴ γέννα τους.

Ἀπόψε ἔτσι εἶμαι λυπημένος, ἡ καρδιά μου κλαίει καὶ θέλω νὰ ξεθυμάνω.

Ἀνοιχτὸ μπρὸς μου τὸ παράθυρο. Μπάξει μέσα μιὰ πνοὴ ψόφια, θερμὴ, θερμὴ. Τὸ βράδυ ἀπόψε εἶναι βαρὺ, ὅπως βαρειά, μολυβένια εἶναι καὶ ἡ καρδιά μου ἀπόψε, λὲς μὲ τὸ βίρος της, θέλει νὰ πέσει χαμηλά, χαμηλά, γιὰ νὰ μὴ στέκεται ἐκεῖ ψηλά που βρῖσκεται. "Ὅλο μου τὸ σῶμα τὸ νιώθω βαρὺ, τὸ νιώθω νὰ τραβιέται, νὰ χαμηλώνει πρὸς τὴ γῆ....Δὲν ξέρω τι νὰ πῶ, αἰστάνομαι κάτι πράματα μερικὲς φορὲς, που μου εἶναι ἀδύνατο νὰ τὰ ἐξηγήσω, εἶναι κάτι ἀλλόκοτα, πολυσύνθετα αἰσθήματα, που μὲ ἔχουνε κυριεμένο, καὶ βρῖσκομαι ἔτσι μέσα σ' αὐτὰ, ὅπως ἓνα καρυδότσουφλο μέσα σὲ φουρτουνιασμένη θάλασσα. Κάπου, κάπου,

φοβᾶμαι μὴ τρολλαθῶ γιατί ἔτσι ἀφίνω ἀχαλίνωτη τὴ φαντασία μου νὰ τρέχει ἀρηνιασμένη σ' ὄνειρένιους τόπους. Ὅπως ἄλλοι πίνουν τὴ μορφίνη, τὸν αἰθέρα, κ' ὄχι ἄλλο ναρκωτικό, γιὰ νὰ ξεχνᾶνε τὶς πίκρες τους, ἔτσι κ' ἐγὼ μερικὲς φορὲς κλεισμένος ἐδῶ μέσα στὸ δωμάτιό μου, ἀφίνω ἀχαλίνωτη τὴ φαντασία μου, καὶ μὲ μισοκλεισμένα μάτια, σκέφτομαι χίλια δυὸ πράματα. Πλάθω ἱστορίες καὶ περιπέτειες ποῦ ἐγὼ κ' ἐκεῖνη ἤμαστε τὰ σπουδαῖα πρόσωπα.

Εἶμαι ἓνας πολυσύνθετος χαρακτήρας. Εἶναι ἀδύνατο κ' ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ μάθω τί θέλω, τί ζητάω. Καλὰ λέγει ὁ Wilde «Ὁ ἑαυτός μας εἶναι τὸ τελικὸ μυστήριο, ὄντας κανεὶς μπορεῖ νὰ ζυγίσει τὸν ἥλιο, νὰ μετρήσει τὰ σκαλοπάτια ποῦ χρειάζεται γιὰ νὰ φτάσει τὸ φεγγάρι καὶ καταστρώσει πάνω σὲ χάρτη τοὺς ἐφτά οὐρανοὺς πάντα μένει ὁ ἑαυτός μας ἀνεξερεύνητος Ἀλήθεια γιατί ὅσο κ' ἂν ἐξετάσω τὸ εἶναι μου, ὅσο κ' ἂν ψάξω μέσα στὴ σακκούλα ποῦ ἔχω πίσω στὴν πλάτη μου, τὴ σακκούλα ποῦ λείει ὁ Αἴσωπος, μὲ τὸ μῦθο του, πάντα τὸ χέρι μου δὲν μπορῶ νὰ τὸ βυθίσω ἴσαμε τὸν πάτο, ὅσο κ' ἂν θέλω νὰ ξεκαθαρίσω τὸν ἑαυτό μου, ἀπὸ τὰ λογιῶν λογιῶν παράσιτα ποῦ τὸν τριγυρίζουν. Καὶ μένουν στὸν πάτο λίγα, κ' ἐκεῖνα γεννοῦν ἄλλα, καὶ ξαναγεμίζει ἡ σακκούλα, καὶ ξαναρχίζω ἐγώ.....

* *

28 Ἰουνίου. Πρωί. Θεέ μου, ἂν ὑπάρχεις, ναι ἂν ὑπάρχεις, γιατί μήπως εἶμαι γιὰ τίποτα βέβαιος; Ἐδιάβασα τόσα βιβλία, ἄλλα μοῦ ἔλεγαν νὰ τὸν πιστεύω, ἄλλα ὄχι, καὶ τώρα εἶναι ἔτσι μπερδεμένα στὸ μυαλό μου, ποῦ δὲν ξέρω, ἂν τὸν πιστεύω ἢ δὲν τὸν πιστεύω.

Θεέ μου, ἂν ὑπάρχεις, τὴ νύχτα ἐπέρασα ἀπόψε, στριφογύριζα στὸ κρεβάτι μου σὰν τρελλός, δὲν ἤξερα τὶ ἔκανα σηκώθηκα τέσσερες-πέντε φορές καὶ βγῆκα στὸ παράθυρο, τὸ ἀσῆμι τοῦ φεγγαριοῦ ὠργίαζε ἀπάνου στὰ πάντα. Μιά πνοὴ ζεστὴ μ' ἔπνυγε, μιὰ πνοὴ φλόγα σὰ νὰ ἦτανε μεσημέρι σὰ νὰ τὰ θέρμαινε ὅλα τὸ φεγγάρι.

Πολλὲς φορές ἔκλαια ἀπόψε, ἔκλαιγα γιὰ τὴν δὲν μποροῦσα ἄλλοῦ νὰ ξησπιάσω. Ἐκλαιγα, κι' ἀκουγα κάπου, κάπου τὸ ἀναφυλιτὸ μου μέσα στὴν ἡσυγὴ κάμαρα, καὶ ἀκούγοντάς το, ἐρωτιόμουνα συγχρόνως γιὰ τὴν κλαίω.

Ὅταν ξανάπεσα στὸ κρεβάτι μου ἔκλεισα τὰ μάτια μου κι' ἄρχισα νὰ σκέφτομαι πράγματα ἐξωφρενικά, γιὰ νὰ κοιμήσω τὸν πόνο μου, ἄρχισα νὰ φαντάζομαι πῶς εὐρηκα κάποιον θησαυρὸ κι' ἔτσι πλούσιος πιά θὰ μποροῦσα νὰ τὴ ζητήσω. Ἐπειτα φανταζόμουνα τὸν ἑαυτὸ μου, σὰν ἕναν ἀπὸ τοὺς ἱππότες τοῦ Ζεβᾶκο, καὶ τοῦ Δουμᾶ, καὶ κείνη μιὰ κόμησα, ποῦ τὴ σώνω ἐγὼ μὲ τὸ σπαθὶ μου, ἀπὸ μιὰ τρομερὴ συνωμοσία, καὶ ἐνῶ εἶμαι γιομάτος πληγὲς τῆς φανερώνω τὴν ἀγάπη μου, κι' ἐκείνη μ' ἀγκαλιάζει καὶ μὲ φιλεῖ.

Τὰ σκεφτόμουνα ἔτσι ἀνάκατα γιὰ νὰ κοιμήσω τοὺς ἀγρυπνοὺς πόνους μου, ἐσκεφτόμουνα, ἐσκεφτόμουνα, ὡς ποῦ κούρασα τὸ φτωχὸ μου μυαλὸ κι' ἀποκοιμήθηκα.

*
*
*

31 Αὐγούστου. Βεράδν. «Ὁ πόνος εἶναι μιὰ πολὺ μακριὰ στιγμή. Δὲν μποροῦμε νὰ τὴ χωρίσουμε σ' ἐποχές». Λέγοντας ἔτσι ὁ Wilde, δὲν ἔχει ἄδικο. Ναι, ἔτσι εἶναι. Τὶ κι' ἂν ἐπέρασαν τόσες μέρες χωρὶς νὰ γράψω, ἐδῶ στὸ τετρα-

διάκι μου, χωρίς να κουβεντιάσω με τὸν ἑαυτό μου. Ὅλες οἱ ἡμέρες ποῦ πέρασα, ἦσαν ἡμέρες πόνων, ὅλες οἱ ἡμέρες ποῦ μοῦ δίνουν τὸν πόνο, εἶναι τὸ ἴδιο γιὰ μένα, δὲν μπορῶ νὰ τίς χωρίσω. Αὐτὸ ποῦ λέω εἶναι κάτι ποῦ δικαιολογίει τὸν ἑαυτό μου λίγο, γιὰ τὴν ἀμέλειά μου.

Πόσα πράματα, δὲν μιλάω γιὰ τὰ πάρα πάνου, ἐνῶ δὲν τὰ πιστεύω κ' ἐγὼ ὁ ἴδιος τὰ ἀναφέρνω στὸν ἑαυτό μου γιὰ νὰ δικαιολογῶ πολλές πράξεις μου.

Εἶναι κι' αὐτὸ κάτι ἀπὸ τὸ χαρακτήρα μου. Καὶ ἔτσι πέφτω σὲ ἀντίφασες τρομαχτικές, σὲ παράλογες σκέψεις, ἀνακατεύω τὰ δικά μου με τὰ ξένα, τὰ μερδεύω.

Ὅλες αὐτὲς οἱ ἡμέρες ἐπέρασαν με τὴν ἴδια κατάσταση, με τὴν ἴδια ἀβεβαιότητα, γιὰ τὴ θέση μου ἀπέναντι στὴ Ρίσι. Τὴν βλέπω κάθε ἡμέρα ὅπως πάντα, καὶ τὴν ἀγαπάω ἡμέρα με τὴν ἡμέρα πιὸ δυνατὰ με πιὸ πάθος καὶ πονάω ἡμέρα με τὴν ἡμέρα πιὸ περισσότερο.

ὦ! δὲν ξέρω, δὲν ξέρω τὶ θὰ κάμω, δὲν ξέρω τὶ νὰ πάω, τὶ νὰ τῆς πῶ. Καὶ με δέρνει διαρκῶς ἡ ἴδια σκέψη μέρα καὶ νύχτα, μὰ δὲν πέρνω ἀτόφαση.

Πόσες φορές, ἀπὸ τίς περασμένες τελευταῖες ἡμέρες ποῦ τύχαινε νὰ μένουμε μόνοι, μοῦ ἐρχόντανε νὰ τῆς τὸ πῶ, καὶ ὅμως τὶ ἐλάχιστα ἐπισόδεια με ἀντικόβανε. Ἐπάθαινα σὰν τοὺς ἀνθρώπους, ποῦ ἐπειδὴ δὲν θέλουν νὰ κάμουν κάτι, ἐνῶ εἶναι ἀναγκασμένοι νὰ τὸ κάμουν, βρίσκουν μερικὰ ἐλάχιστα περιστατικά, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ στηριχτοῦν ἀπάνου σαυτὰ καὶ νὰ τ' ἀναβάλουν, γιὰ λίγες ἡμέρες ἢ γιὰ λίγες ὧρες, ἂν καὶ εἶναι βέβαιοι πῶς ὅτι μέλλει νὰ γίνεῖ θὰ γίνεῖ. Γιατὶ βέβαια μιὰ ἐκμυστήρευση θὰ εἶναι κάτι ποῦ δὲν μπο-

ρῶ νὰ τὸ ἀποφύγω, κάτι ποῦ τὸ περιμένω, κάτι ποῦ ἂν καὶ τὸ ἀποφεύγω μὲλα ταῦτα τὸ θέλω.

Μ' αὐτὴ μου τὴν ἀγάπη ἔχω καταστήσει πιά μισάνθρωπος. Δὲν συναναστρέφουμαι κανέναν, μονάχα τὸν ἀδελφόν της κ' ἐκείνην. Ζῶ μιά ὀλόκληρη ἡμέρα μὲ τὴν ἐλπίδα τῆς λίγης ὥρας ποῦ θ' ἰδῶ ἐκείνην. Πηγαίνω κάθε ἡμέρα στὴν ἐργασία μου ἔχοντας πάντα στὸ νοῦ μου ἐκείνη, κάθε μου πράξη, εἴτε σπουδαία, εἴτε μὴ, τὴν κάνω μηχανικῶς ἔτσι ὡς ποῦ νὰ περάσει ἡ ὥρα νὰ ἰδῶ ἐκείνη.

Πόσες φορές ἀπάνου στὸ τυποχάρτο τοῦ γραφείου μου δὲν γράφω τὸ ὄμορφο ὀνοματάκι της «Ρίτα» ἔτσι λεπτὸ σὰν ἐκείνη ποῦ τ' ἔχει.

* *

20 Σεπτεμβρίου Πρωί. Λαβαίνω χίλιες δύο ἀπόφασες μὰ καμιά δὲν ἔχειλῶ. Κάθε ἡμέρα καταριέμαι τὴν προηγούμενη ποῦ, ἂν καὶ εἶχα ἀπόραση, νὰ τῆς φανερώσω τὴν ἀγάπη μου, μὲλα ταῦτα δὲν ἔκαμα τίποτα. Κι' αὐτὸ συμβαίνει διαρκῶς, συμβαίνει κάθε ἡμέρα.

Ἔχω διαρκῶς μπρὸς στὰ μάτια μου τὴν πανέμορφη σιλουέτα της, τὴν ὀμορφή λευκόξανθη σιλουέτα της.

Οἱ ἡμέρες μου εἶναι γιομάτες ἀπὸ ἀγάπη.

Χωρὶς αὐτὴν οἱ ἡμέρες μου, δὲν θὰ εἶχανε κανένα ἐνδιαφέρον, καμιά διαφορὰ, ὅλες οἱ ἡμέρες θὰ ἦσαν τὸ ἴδιο, τὸ ἴδιο ἀπαράλλαχτα, μὲ τὶς κουραστικὲς τους ὥρες, τὶς θρογκίνητες ὥρες τους, τὶς μακριές.

Ἄγαπάω, ἀγαπάω αὐτὸ τὸ πλάσμα μ' ὅλη τὴ δυναμὴ μου. Ἔρχονται στιγμὲς ποῦ μὲ κάνουν νὰ ἐλπίζω, ἔρχονται στιγ-

μές ποῦ μέ κάνουν νά ζηλεύω, ἔρχονται στιγμές ποῦ μέ γεμίζουν ἀπαγοήτευση.

“Ολα τὰ αἰσθήματα, βράχοι, ἡ καρδιά μου, παλιότσουφλο, ποῦ τὸ τινάζει ἡ θάλασσα τῶν πόθων πότε στὸν ἓνα βράχο καὶ πότε στὸν ἄλλο.

Σὲ μιὰ φόβερη στιγμή ἀπογοήτευσης, κάποτε μοῦ ἦρθε ἡ σκέψη, νὰ ἐπιβληθῶ στὸν ἑαυτό μου, καὶ νὰ τὴν ξεχάσω! Προσπάθησα. . . . μιὰ στιγμή τὴν εἶδα καὶ ξαναπαραδόθηκα σύγκορμος στὸ πάθος μου.

Πολλές φορές, ἐνῶ κάθουμαι σὲ κανένα μέρος ἐξοχικὸ, ρουφηγμένος ἀπὸ τὴν ὁμορφιὰ τῆς φύσης, ἀρχίζω νὰ παρομοιάζω τὶς διάφορες ὁμορφιές ποῦ βλέπω γύρω μου, μ’ ἐκείνη. Καὶ λέω, «Ἔτσι γαλανός, ἔτσι ὁμορφα γαλανός ποῦ εἶναι ὁ οὐρανός, φαίνεται σὰ νὰ ἔκλεψε λίγο γαλανὸ φῶς ἀπὸ τὰ γαλανὰ ματάκια της». «Στὸ λίγωμά του ὁ ἥλιος, ὁ χρυσοκτυμένος λεβεντονιός, γέροντας νὰ λουστῆ πέρα στὸν μακρινὸ θαλασσινὸ ὀρίζοντα, χρυσάνει τὰ γύρω συγνεφάκια γιὰ μαρτυρίκια, λές, τῆς βάφτισής του. “Ὅμορφα συγνεφάκια πῶς μοιάζετε μὲ τὰ μαλλιά τῆς ἀγόπης μου».

Ἔτσι χωρὶς νὰ θέλω συνεπέρνομαι ἀπὸ τὴ φαντασία καὶ κἀνω τὶς πιὸ ἀλλόκοτες παρομοιώσεις, «Οἱ ἀκτίδες τοῦ φεγγαριοῦ μοιάζουν μὲ τὰ μαργαριταρένια δοντάκια της».

Καὶ προχωρῶ ἔτσι τόσο, ποῦ ὅταν τὰ σκέφτομαι ὕστερα γελάω μὲ τὸν ἑαυτό μου, καὶ κοιτάζω νὰ ἐξιχνιάσω, πῶς μπόρεσα νὰ φτάσω σὲ παρομοιώσεις, ποῦ εἶναι τόσο γελοῖες, ποῦ δὲν ἔχουνε καμμιά σκέση, καὶ ποῦ ὅμως ἐκείνη τὴ στιγμή μὲ μοῦ φαίνονται ὑπέροχες.

Τὴν ἴδια ἡμέρα τὸ βράδυ. "Ὅλο τ' ἀπόγιομα σήμερα, ἡμουνά με τὴν ξανθὴ πουπέ.

Βγήκαμε λίγο περίπατο, ἐγώ, αὐτὴ καὶ ὁ ἀδερφός της. Τὴν εἶχα κοντά μου ἕνα ὀλόκληρο ἀπόγιομα. Μὲ εἶχε πιάσει μιὰ τέτοια χαρά, ποῦ στιγμές, στιγμές, ἔκανα σὰν παιδάκι. "Ἐτσι χωρὶς κανένα λόγο, μοῦ ῥχόντανε νὰ ξεσπάσω σὲ γέλοια. "Ὅλα γύρω μου μοῦ φαινόντανε εὐχίριστα, ἔβλεπα ὅλο τὸν κόσμον νὰ στριφογυρίζει, νὰ κῶβει βόλτες, κ' ἐνόμιζα πῶς κι' αὐτὸς ἦτανε εὐχαριστημένος. "Ἐνόμιζα πῶς ἀπάνου στὸ πρόσωπό του εἶχε καρφωθεῖ ἕνα γέλοιο. "Ὅλα γύρω μου ἔπερναν μιὰ ἔκφραση χαρούμενη, μιὰ ἔκφραση γελαστή, ὡς καὶ μιὰ ζητιάννα ποῦ καθόντανε στὴ γωνία, μ' ἀπλωμένο τὸ δίσκο τοῦ χειριοῦ της, μοῦ φάνηκε σὰ νὰ χαμογέλαγε, σὰ νὰ ἦτανε εὐχαριστημένη με τὴ φτώχεια της. Πολλὲς φορές, μοῦ ῥχόντανε νὰ κίμω καμμιὰ ἀταξία στὸ δρόμο, γιὰ νὰ με μαλῆσουν, καὶ ὕστερα νὰ με φιλίσουν ὅπως κάνουνε στὰ χαϊδεμένα παιδιά.

"Ἦθελα, νὰ τσίμπαγα καμμιὰ γρηά, γιὰ νὰ βγάλει τίς φωνές, καὶ νὰ γελάσουν οἱ γύρω. "Ἐπειτα καθῶς καθύμαστε στὸ ζαχαροπλαστεῖο, ἦθελα, νὰ ἔπροχνα τὸ γκαρσόνη νὰ πέσει μαζὺ με τὸ δίσκο, ποῦ ἦτανε γιομίτος σερβίτσια καὶ παγωτά. "Ὅλα γύρω μοῦ φαινόντανε ὠραῖα, μοῦ φαινόντανε χαρούμενα. Καθῶς ἔβλεπα μπρός μου τρεῖς κύριους με φαλάκρες γυαλυτερές, γυαλυτερές, μοῦ φάνταζαν γιὰ μπίλιες τοῦ μπιλιάρδου, ποῦ ἄλλο δὲν χρειαζόντανε παρὰ ἡ στέκα γιὰ νὰ γίνει καραμπόλα. Αὐτὸ καθῶς τὸ σκεφτόμουνά, μοῦ φαινόντανε τόσο κωμικό, ποῦ στιγμές, στιγμές με δυσκολία κράταγα τὰ γέλοια. Κι' ὅμως σὲ μιὰ στιγμὴ,

ἄκουσα τὴ Ριτούλα νὰ μοῦ λέει: «Φίλε μου σὰ στενοχωρη-
μένος, μοῦ φαίνεστε ἀπόψε» ἐγὼ ὅμως ἤμουνα ἰόσο εὐχα-
ριστημένος ποῦ εἶνα κοντά μου τὴν ἀγάπη μου, τὴν Ρι-
τούλα μου, ἔπειτα ἐσκεφτόμουνα τόσα εὐχάριστα πράματα
λογάριάζα κατὰ πόσους τρόπους θὰ μπορούσε νὰ γίνει κα-
ραμπόλα μέ τὴ θέση ποῦ εἶχαν οἱ τρεῖς φαλάκρες. Μοῦ εἶ-
πε ὅμως τόσες φορὲς ἂν εἶμαι στενοχωρημένος, ποῦ στὸ
τέλος, κατάλαβα πῶς θὰ ἤμουνα στενοχωρημένος, καὶ μὲ ἔ-
πιασε ἓνα βάρος στὴν καρδιά, ἀποῦ ἤμουνα στενοχωρημέ-
νος, ἀποῦ μοῦ τὸ ἔλεγε ἐκείνη, καὶ στιγμὲς, στιγμὲς μοῦ
ρχόντανε νὰ κλάψω. Ἔβλεπα γύρω μου τὸν κόσμον σὰν κα-
τσουφιασμένο, καὶ τὶς τρεῖς φαλάκρες μπροστά μου, ποῦ
μέσα στοὺς καθρέφτες τοῦ Ζαχαροπλαστείου γινόντανε τό-
σες πολλές, ποῦ ἦταν ἀδύνατον νὰ γίνει караμπόλα.

Τὸ βρῆδον κατὰ τὶς 9 γυρίσαμε σπῆτι τους. Κάθησα ἓνα
τέταρτον, καὶ κατόπιν ἔφυγα, ἀποῦ τῆς ἔσφιξα τὸ κρινένιο
χεράκι. Δὲν ξέρω πῶς, ποῦ φάνηκε ὅτι τὸ ὄμορφο χεράκι
της, τραβιόντανε μὲ λύπη, λὲς καὶ ἤθελε νὰ μείνει ἐκεῖ μέσα
κλεισμένο. Δὲν θυμᾶμαι, ἴσως νὰ τὸ παρασφρυξά ἐγὼ τὸ
χερόκι της καὶ δυσκολευόντανε νὰ τὸ βγάλει.

Ἔξω τὸ βράδον ἦτανε λίγο ὑγρό.. Μιὰ μικρὴ ψύχρα μοῦ
χαῖδεσε τὸ μούτρο, ἐμύριζε γύρω μου χινόπωρον. Ἔτσι χω-
ρὶς νὰ θέλω μοῦ ἦρθαν στὰ χεῖλια κάτι στίχοι ποῦ ὅταν
μπῆκα ἐδῶ στὴν κάμαρά μου, τότε κατάλαβα πῶς εἶναι
ξένοι, εἶναι τοῦ Verlaine.

*Αὐγμολαλιὰ
λές, τὰ βιολιὰ
Τοῦ φθινοπώρου στέργουν*

*Και στην καρδιά
βαρυνθιμιά
Μονότονη μου φέρνουν*

Γύρω μου νιώθω να με ζώνει μιὰ θπαισία μοναξιά, νιώθω τὸν ἑαυτό μου ἔντελῶς μοναχό, ἔτσι καθῶς βρισκομαι ἐδῶ μέσα στὴ μοναχική μου κἀμαρα. Ἄργα, ἄργα ὁ ὕπνος ἔρχεται νὰ με πάρει στὴν ἀγκαλιά του, νὰ με νανουρίσει, νὰ μοῦ πει ἱστορίες ποῦ μέσα σὲ δαῦτιες θὰ ἔχουμε μέρος ἐγὼ καὶ ἡ ἀγάπη μου. Πῶς ἤθελα τὰ ὄνειρα.—οἱ ἱστορίες, οἱ ὄμορφες ἱστορίες,—νὰ βάσταγαν πολὺ, πολὺ, κι' ἄς γινόνταν, ὁ ὕπνος.....θάνατος. Ἄργα, ἄργα ὁ ὕπνος ἔρχεται νὰ με πάρει.....

* *
*

25 Σεπτεμβρίου. Βράδυ. Τὸ μυαλό μου εἶναι ἄνω κάτου ἀπὸ τοῦτο τὸ ἐπὶσόδιον.

Κατὰ τὶς 8 ἑπέραςα γιὰ νὰ πάρω τὸν ἀδερφό της τὸ Νίκο, ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν ἦτανε ἐκεῖ, με παρεκίλεσε ἡ Ριτούλα μου νὰ περάσω στὸ σαλονάκι καὶ νὰ περιμένω.

Ἔτσι καὶ ἔγινε. Μέσα στὸ σαλονάκι ἦτανε ἀνοιχτὸ τὸ πιάνο. Ὑστερα ἀπὸ τὶς στερεότυπες κουβέντες τὴν παρακάλεσα νὰ μοῦ παίξει κανένα κομματάκι, ὄχι τόσο γιὰ νὰ ἀκούσω μουσική, ὅσο γιὰ νὰ ἔχω τὴν ἀνεση νὰ τὴν κοιτάζω, ἔτσι καθῶς θὰ ἦτανε ἀρωσιωμένη στὸ νὰ παίξει, χωρὶς νὰ ἔχω τὸ φόβο μήπως ἀνακαλυφθῶ. Εὗρηκα πρόχειρη τὴ σερενάτα τοῦ Σούμπερτ, καὶ τὴν παρακάλεσα νὰ μοῦ παίξει αὐτήν.

Ἄρχισε νὰ παίξει με κίνησες ἀργές, ὄμορφες, λεπτές, χω-

ρι; νὰ ἔχουνε τίποτα τὸ προσποιητὸ μέσα τους, ὅπως ἔχουν ἐκείνων τῶν δεσποινίδων ποῦ θέλουν νὰ φαντάζουν γιὰ τεχνίτρες.

Ἐγὼ καθισμένος; σὲ μιὰ πολτρόνα πρὸς τὰ δεξιὰ της ἄκουγα τὴν ὄμορφη σερενάτα ἐνῶ συγχρόνως ἐκοίταζα καὶ τὸ λεπτὸ τὸ ὄμορφο προσωπάκι της. Ἡ κρεμαστὴ λάμπα μὲ τὸ πράσινο ἀμπαζούρ, ἔριχνε ἕνα γλυκὸ φῶς στὸ λεπτοκαμωμένο πρόσωπό της, καὶ ἔκανε τὰ γαλανὰ της μάτια πὸ λαμπρὰ μὲ μιὰ πολὺ ἀλαφριὰ πρασινοπὴ ἀπόχρωση. Κάπου κάπου ἐνῶ τὰ δάχτυλά της ἐχάιδευαν τὰ ἐλεφαντένια πλῆχτρα σούφρωνε τὰ λεπτὰ κόκκινα χεῖλη της. Ἔτσι χωρὶς νὰ τὸ θέλω, σὲ μιὰ στιγμή μου ἦρθαν στὰ χεῖλη κάτι στίχοι τοῦ Πολέμη ἀπὸ τὸν «Τραγουδιστὴ» του ποῦ τοὺς εἶχε τραγουδίσει κάποιος φίλος μου μὲ τὴν ἴδια μουσικὴ, καὶ λίγο, λίγο, ἄρχισε νὰ στριφογυρίζει μέσα στὸ μυαλό μου τὸ πρῶτο δίστιχο, χωρὶς νὰ παρακολουθῶ πᾶ τὴ μουσικὴ.

*Ἄν μ' ἀγαποῦσες, λίγο ποῦ τόσο κ' ἐγὼ σ' ἀγαπῶ
Θὰ ἤθελες κ' ἐσὺ νὰκούσης, τὰ λόγια ποῦ θὰ σοῦ πῶ*

ὦ! ναὶ ἂν μ' ἀγαποῦσε λίγο, πόσα θὰ τῆς ἔλεγα, βέβαια ἂν μ' ἀγαποῦσε λίγο, θὰ μοῦ ἔδινε τὴν ἀγάπη της γιὰ νὰ λάβω θάρρος, βέβαια, ἂν μ' ἀγαποῦσε, ἂν μ' ἀγαποῦσε, θὶ ἔκανε τόσα μὰ φαίνεται πῶς δὲν μ' ἀγαπᾷ. Ὅλο ἔτσι σκεφτόμουνα, ὅλο αὐτὸ στριφογύριζε στὸ σκοτισμένο μυαλό μου, καὶ μοῦ ἔφερνε διαρκῶς σαν συμπέρασμα, τὴ λέξη δὲν μ' ἀγαπᾷ. Εἶχε πιαστεῖ ἡ καρδιά μου σὰ νὰ τὴν ἔσφιγγε ἕνα θεόρατο σιδερένιο χέρι. Ἐκείνη ἔξακολουθοῦσε νὰ παίζει σέρνοντας ἀπάνου στὰ πλῆχτρα τὰ ὠραῖα δάχτυλά της.

Σκεφτόμouνα, σκεφτόμouνα ἐπαναλαμβάνοντας πάντα μέσα στὸ μυαλό μου ὄλο τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια, ἐπαναλαμβάνοντας, ἢ τὸ γεμᾶτο παράπονο «Ἄν μ' ἀγαποῦσες» ἢ τὸ γεμᾶτο ἀπελπισία «Δὲν μ' ἀγαπᾷ».

Ἦμouνα ἀραιρεμένος, σκεφτόμouνα τὸν Τραγουδιστὴ καὶ ἔβανα τὸν ἑαυτό μου γιὰ τὸ Λογκίνο, καὶ ἐκείνη γιὰ Πυροδέσποινα. Ναι ἔτσι, φανταζόμouνα τὸν ἑαυτό μου μὲ τὴν κιθάρα κίτου ἀπὸ τὸν πύργο τῆς ἀγάπης μου, ἔχοντας μαζί μὲ τὴν κιθάρα καὶ τὸ ξίφος μου, ἔχοντας το ἔτοιμο γιὰ νὰ μονομαχήσω μὲ κείνον ποῦ θὰ κοίταζε νὰ χαλάσει τὴν εὐτυχία μου. Τὶ εὐτυχισμένοι καιροί. Ἦμouν συναρμένους ἀπὸ τὴ φαντασία μου, ὡς ποῦ μὴ φωνὴ μὲ ἔκαμε νὰ συνέρθω στὰ σύγκαλά μου.

—Γιατὶ κλαίτε;

Ἄληθεια ἔκλαιγα. Καθὼς σήκωσα σαστισμένος τὰ μάτια μου μοῦ φάνηκε ὡς νὰ λυπήθηκε ποῦ ἔβλεπε νὰ κλαίει ἓνα ἀγαπημένο πρόσωπο, κι' αὐτὸ τὸ «Γιατὶ κλαίτε» τὸ εἶπε μὲ ἓναν τόνο τόσο εὐγενικό, μὲ μιὰ τόση λεπτότητα. καὶ ἦτανε τόσο ὠραία ἐκείνη τὴ στιγμή....

—Γιατὶ κλαίτε; τί νὰ σᾶς πῶ φαίνεται πῶς θὰ σᾶς ἔφερε τὸ κομᾶτι αὐτὸ παλῆς ἀνάμνησες, γύρευε ἴσως κανένα παλιὸ χαμένο αἶσθημα, καμμιά πληγὴ ποῦ δὲν εἶχε κλείσει καλὰ καλὰ, συγχωρῆστε με, μὰ δὲν φταίω τόσο πολὺ γιὰτὶ σεῖς μοῦ τὸ δείξατε ἔτσι δὲν εἶναι φίλε μου; Κ' ἐπειδὴ εἶδε πῶς δὲν τίς ἀπαντοῦσα ἐξακολούθησε:

—Χωρὶς νὰ θέλω σᾶς ἐπύκρωνα, σᾶς ἐπροξένησα λύπη, σᾶς ἔκαμα νὰ θυμηθῆτε πράγματα ποῦ ἴσως νὰ προσπαθούσατε νὰ τὰ ξεχάσετε.

Λέγοντας αυτά μέσα ἡ φωνή της εἶχε μιὰ πικρὴ δόση πό-
νου, γιατί;

Μέσα τὸ κεφάλι μου ἐβούιζε, σηκώθηκα καὶ ἔφυγα, ἐνῶ
ἐκείνη μὲ ἐκοίταζε μὲ ἐκπληξη. Μόνο ἓνα καληνύχτα
τῆς εἶπα.

* *
*

Τὴν ἴδια ἡμέρα τὰ μεσάνυχτα. Ἄργα πρὸ ὥρας, ἐπέ-
ρασα ἀπὸ τὸ σπῖτι της, μὲ βαρειά τὴν καρδιὰ ἀκόμα ἀπὸ
τὸ ἀπογοματινὸ ἐπεισόδιο. Δὲν μπόρεσα νὰ κάτσω μέσα
στὸ δωμάτιό μου, ἐνωθῆ τὴ μοναξιά μου πρὸ τρομαχτικῆ
πρὸ ἀπαίσια, κάτι μὲ ἔσπρωχνε ἔξω.

Δὲν ξέρω γιατί μου ἔρχεται νὰ κλαίω, καὶ βρίζω τὸν ἑαυ-
τό μου ποῦ, ἂν καὶ θὰ μπορούσα μὲ ἐκείνη τὴν ἀφορμὴ νὰ
τῆς πῶ ὅτι αἰστάνουμαι, ἐν τούτοις δὲν τὸ ἔκαμα.

Ἄργα πρὸ ὥρας ἐπέρασα ἀπὸ τὸ σπῖτι της, ἔκαμα ἐκεῖ
ἀπ' ἔξω δυὸ τρεῖς βόλτες, διατί;

Τὰ παράθυρα ὅλα ἦσαν κλειστά, οὔτε ἓνας διαβάτης δὲν
πέραγε, μόλις ἐτοιμαζόμουνα νὰ φύγω, ἄκουσα μέσα στὴ
βραδυνὴ σιωπὴ στὴ βραδυνὴ ἡσυχία τὴ σερενάτα τοῦ Σούμ-
περτ. Ἐπαιζε ἐκείνη πιάνο καὶ οἱ τόνοι ἀπαλοί, ἀπαλοί
ἔβγαναν μισοσβυσμένοι μέσα ἀπὸ τὰ κλεισμένα παραθυρό-
φυλλα τῆς σάλας. Στάθηκα νὰ ἀκούσω τὴν ὁμορφὴ σερε-
νάτα μὲ τὴν ψυχὴ πρὸ ἠρεμῆ. Πάλι ξανάρθαν στὸ μυαλό
μου οἱ στίχοι τοῦ Πολέμη «Ἄν μ' ἀγαποῦσες....» Δὲν ξέρω
ὅμως πῶς ἐκείνη τὴ στιγμὴ μου φάνηκε σὰν ἓνα παράπονο
ποῦ ἔβγαине μισοσβυσμένο ἀπὸ τὸ κλεισμένο παράθυρο.

Ἀλήθεια μου φάνηκε σὰν ἓνα παράπονο ποῦ ἔλεγε ἐκεῖ-

νη για κάποιον ποῦ ἀγαποῦσε, ἴσως νὰ ἤμωνα ἐγώ, μὰ ποῦ ἐνόμιζε πῶς δὲν τὴν ἀγαπᾶ. Αἰστάνθηκα νὰ διακρῦζουν τὰ μάτια μου, ὄχι γιὰ τὸν πόνο τὸν δικό μου, ἀλλὰ γιὰ τὸν ὑποτιθέμενο πόνο ἐκείνης.

Μόλις ἔπαψε τὸ πιάνο ξεκίνησα γιὰ τὸ δωμάτιό μου. Ἡ ἴδια ἡσυχία παντοῦ, κανένας διαβάτης, τὰ ἀστέρια τρεμούλιαζαν στὸν οὐρανὸ σὰν μάτια ποῦ βαρέθηκαν νὰ βλέπουν ὄλο καὶ τὰ ἴδια πράγματα. Μόλις ξεκλείδωνα τὴν πόρτα μου, τὸ φεγγάρι εἶχε πιά ὀλόκληρο προβάλει πίσω ἀπὸ τὸ βουνό, κ' ἔτσι γιὰ μιὰ στιγμή μοῦ φάνηκε σὰ νὰ εἶχε σκάσει στὰ γέλοια.

7.

*Καλὲ τεχνίτη καὶ μάστορά μου
ἀπὸ καρῦδι γιὰ ἴπὸ ἐλάτι
κόψε μεγάλο χάρον κρεββάτι
νὰ βάλω μέσα τὸν ἔρωτά μου*

J. Moréas

Λίγες ἡμέρες εἶναι ποῦ συνῆρθα πιά στὸν ἑαυτό μου ἕ-
στερα ἀπὸ ἕξ μῆνες ποῦ βρισκομαι σκεδὸν ἐδῶ μέσα.

Μόλις χτέξ ἔβρικα τὸ σημειωματάριό μου ποῦ τὸ εἶχα
μετασχηματίζει σὲ ἡμερολόγιο, καὶ ἄρχισα νὰ ξαναγράφω.

Δὲν γράφω πιά μὲ ἡμερομηνίες, τὶ μοῦ χρειάζονται ;
Ἔτσι σὰ τὸν Σανγιάζι τοῦ Ταγγόρ λέω κ' ἐγὼ «*Ἡ διαίρεση
τοῦ χρόνου σὲ μέρες καὶ νύχτες, σὲ μῆνες καὶ χρόνους, δὲν εἶναι
γιὰ μένα. Γιὰ μένα, σταμάτησε τὸ ρέμμα τοῦ χρόνου, ποῦ ἀπά-
νου στὰ κύματά του, χορεύει σὰν ἄχυρα καὶ κλαδιά, ὁ κόσμος.
Σ' αὐτὴν τῇ σκοτεινῇ σπηλιᾷ εἶμαι μόνος βυθισμένος στὸν
ἑαυτό μου.*» Ὅλες μου οἱ ὥρες, οἱ ἡμέρες, οἱ μῆνες εἶναι
τὸ ἴδιο ἀπάράλαχα ἐδῶ μέσα στὴ σπηλιά—τὸ κελὶ τῆς φυ-

λακῆς μου—τίποτα ἔξαιρετικὸ δὲν μπορεῖ νὰ γίνει.

Ζῶ συγκετρῶνοντας τὶς ἀνάμνησές μου. Οἱ ἀνάμνησες, τὰ περασμένα μου ἔχουνε ὅλα τὶς ἡμερομηνίες τους τὶ μοῦ χρειάζονται οἱ καινούργιες ;

Τώρα ποῦ ἄρχισα νὰ συνέρχομαι, ὕστερα ἀπὸ μιὰ στάση ἕξ μηνῶν, βρίσκω τὸ μυαλό μου γεμάτο χαλάσματα, γεμάτο συντρίμια ποῦ εἶδα καὶ ἔπαθα ὡς ποῦ νὰ καταλάβω νὰ ἰδῶ τέλος πάντων τὶ μοῦ συμβαίνει.

Μέσα στὸ μυαλό μου οἱ διάφορες σκέψεις, τὰ διάφορα ἑτερογέννητα αἰσθήματα εἶχανε στήσει πόλεμο τρομαχτικό. Καὶ ὅτι συμβαίνει στὸν τόπο ποῦ συναντιῶνται οἱ δυὸ ὄχτροι στοὺς πραγματικοὺς πολέμους, τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μέσα στὸ μυαλό μου, μοῦ τὸ ρήμαζαν, μοῦ τὸ γέμισαν συντρίμια ἰδεῶν, μοῦ τὸ ἔκμαν συντρίμια τὸ ἴδιο.

Καὶ τώρα ἐδῶ μέσα, στὴ στενόχωρη φυλακὴ μου θυμᾶμαι ὅλη μου τὴν προτερηνὴ ζωὴ. Θυμᾶμαι ὅλες τὶς γυναῖκες ποῦ ἀγάπησα, ὅλες τὶς γυναῖκες ποῦ μ' ἀγάπησαν ὅλες τὶς γυναῖκες ποῦ ἀγκάλιασα καὶ δέχτηκαν τὰ φιλιὰ μου ὅλες τὶς γυναῖκες ποῦ μ' ἐδέχτηκαν στὸ κρεβάτι τους, καὶ στὸ τέλος σκέφτομαι ἐκείνη, τὴ Ρίτα τὸ γαλανὸ ἄγγελο, ποῦ μοῦ γέμισε τὴν καρδιά μὲ τὴν ἀγάπη της, καὶ στὸ τέλος τὶς ἔδωσα τὸ θάνατο μέσα στὴν ἀγκάλιά μου στὴν πρώτη περίπτυσή μας στὸ πρῶτο ἐρωτικὸ φιλή, ποῦ ἦτανε σύγχρονα τὸ φιλή τοῦ Ἰούδα καὶ τὸ φιλή τοῦ Θανάτου.

* *

Ξεχωρίζω τὸν ἑαυτό μου σὲ δύο. Βίνω τὸν ἐγκληματία ἑαυτό μου στὸ ἐδώλιο τοῦ κατηγορούμενου καὶ τὸ ἄλλο

μου ἐγὼ γιὰ δικαστή. Καὶ ὁ ἐγκληματίας ἀρχίζει.

Νιώθω πῶς ἔκαμα ἓνα ἔγκλημα, νιώθω πῶς ἐπῆρα μιὰ μικρούλα ψυχή στὸ λαιμό μου, πῶς ἔσβυσα τὴ πνοὴ ἐνὸς λουλουδιοῦ τοῦ ὁποῖου δὲν θὰ μπορούσα οὔτε ἓνα μόνιό του νὰ φτιάσω, καὶ τὶ στιγμή ἐκείνη ποῦ ἔκανα αὐτὸ τὸ ἐγκλημα εἶχα καθαρὴ συναίσθησι τοῦ τι ἔκανα, ἐνιωθα καλὴ ὅταν χαιδεύοντας τὸν μαρμαρένιο λαιμό της, ἄρχισα νὰ σφίγγω τὰ δάχτυλα, ἔτοῦτα τὰ ὄμορφα μὲ καὶ συχαμένα μακριὰ δάχτυλά μου, τὸ ἐνιωθα πολὺ, μὲ πολὺ καλά, ἀλλά...

Κ' ἐκεῖ σταματᾷ. Ὅταν ἀρχίζει ὁ ἐγκληματίας ἐαυτὸς μου νὰ δικαιολογῆται σηκώνεται καὶ ὁ δικαστὴς χαμογελαίει καὶ ἀρχίζουν μαζὺ νὰ ψάχνουν γιὰ νὰ βρουν ἐπιχειρήματα καὶ ὦ! τὸ παράξενο. Ὁ δικαστὴς βρίσκει πλεονεκτήματα, ἀρχίζουν τὶς δικαιολογίες, καὶ δὲν ξεχωρίζεις πλέον δικαστὴ καὶ κατηγορούμενο.

Ἐκαμα ἓνα ἔγκλημα. Ἐσκότωσα ἐκείνη ποῦ ἀγάπαγα περισσότερο ἀπὸ κάθε τι στὸν κόσμον, ἐκείνη ποῦ ἀγάπαγα, καὶ ἀγαπᾷ τώρα μάλιστα πλεονεκτήματα, γιατί εἶναι πλεονεκτήματα τὸ ἰδανικό μου εἶναι πλεονεκτήματα, γιατί τώρα μὲ χωρίζει ἀπ' αὐτὸ πλεονεκτήματα δύναμη. Δὲν μὲ χωρίζει ὁ κόσμος μὲ τὶς πρόληψές του, μὲ τὶς συνθήκες του, μὲ χωρίζει ἢ μεγάλη δύναμη μὲ τὸ βάραθρό της ποῦ τὸ λένε θάνατο. Καθόλου ἀπίθανο νὰ μὲ ποῦνε γιὰ τρελλό, δὲν εἶναι καὶ παράξενο νὰ μὲ στείλουνε στὴ καρμανιόλα, ὅλα αὐτὰ μπορούν νὰ συμβοῦν καὶ ἀκόμα περισσότερο, δὲν θὰ ξεχάσω ὅμως ὅχι ποτέ δὲν θὰ ξεχάσω τὶς ἡδονικὲς στιγμὲς ποῦ πέρασα ὅταν ἔρτασα καὶ ἀπὸ ἀγκάλιασα γιὰ λίγο τὴν εὐτυχία, ἔπειτα τὴν ξανάδιωξα τὴν ἄφησα νὰ φύγει μακριὰ,

μακρυνά, γιὰ νὰ μπορῶ καὶ κινῶμαι νὰ ἔχω τὴν ἡδονὴ τῆς ὄνειροπολήσεως, νὰ μπορῶ νὰ ὄνειροπολῶ, νὰ μπορῶ νὰ κλαίω γιὰ τὴν ἀγάπη μου τὴν πεθαμένη, ἀδιάφορο ἂν ἐγὼ ἤμουν αὐτὸ αἴτιος τοῦ θανάτου της. Βέβαια μὲ ὅλα αὐτὰ ποῦ λέω δὲν εἶναι παράδοξο νὰ μὲ ποῦν γιὰ τρελλό. Τι μὲ ἐνδιαφέρει, τί μὲ ἐνδιαφέρει ἐμένα;

Τὸν πρωταρινὸ καιρὸ προτοῦ μᾶς ἔδω μέσα στὴ φυλακὴ ἔζητα ὄνειροπολόντας γιὰ μιὰ ζωὴ γλυκεῖα στὴν ἀγκαλιὰ ἐκείνου τοῦ ξανθογάλανου ἀγγέλου. Αὐτὴ τὴ ζωὴ γιὰ μιὰ στιγμή τὴν ἐπέτυχα, πολὺ εὐκόλα, καὶ πολὺ γρήγορα, τέτοια ὅμως ζωὴ ἐγὼ δὲν τὴν ἤθελα, τέτοια ζωὴ, ποῦ γὰρ αὐτὴν δὲν ὑπέπερα ὅσους ἐνόμιζα ἐγὼ πόνους, τέτοια ζωὴ εὐτυχισμένη δὲν ἄξιζε τὸν κόπο καὶ ἀφοῦ ἀγκάλιασα αὐτὴν τὴν εὐτυχία γιὰ λίγο, τὴν ἔστειλα μακρυνά, μακρυνά, πέρα ἀπὸ τὴ ζωὴ, πέρα ἀπὸ τὴ γιομάτη μυστήριο αὐλαία ποῦ μᾶς κρύβει ἀπὸ τὸ ἄγνωστο, καὶ ἔτσι ἡ εὐτυχία μου ἔγινε ἄπιστη, καὶ θὰ μπορῶ νὰ ὑποφέρω γιὰ τὴν ἀγάπη μου, καὶ ὅταν πιά βαρεθῶ εὐκόλο νὰ τὴν ἀνταμώσω μὲ μιὰ πιστολιά στὸ παλιοκέφαλό μου. Ἔμεινα πιά νὰ συνεχίσω τὸ ρόλο μου στὴ ζωὴ. Παίζω ἀφ' ὄντας σκεδὸν γεννήθηκα τὸ ρόλο τοῦ ἐρωτευμένου, πρέπει νὰ τὸν συνεχίσω, καὶ γιὰ ἰδανικὸ μου ἐκράτησα τὴ σκιὰ ἐκείνης ποῦ σκότωσα.

Ἔτσι εἶναι ὁ κόσμος, ἓνα θέατρο ποῦ ἀπάνου σ' αὐτὸ παίζει ὅλος ὁ κόσμος, παίζουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχοντας ὁ καθένας ἓνα μέρος, ἓνα ρόλο, εἴτε ἀπὸ τοὺς πρωτεύοντας εἴτε ἀπὸ τοὺς δευτερεύοντας, παίζει ὁ καθένας τὸ ρόλο ποῦ τοῦ ἔχουν βάλει ἀδιάφορο ἂν δὲν μπορεῖ νὰ τὸν πιτύχει. Καὶ οἱ πράξεις εἶναι μακρυνές, βαστᾶνε χρόνια, αἰῶνες πολλὰ φο-

ρές και καθὼς λένε τὰ προγράμματα, ποῦ τὰ λείει ὁ κόσμος και ἱστορία, δυὸ πράξεις ἔχουν παιχτεῖ μέχρι τὰ τώρα, με ἄπειρες μικρότερες σκηνές ἢ μία, ἡ ὁποία πιθανὸν νὰ εἶναι ἡ πρώτη, τελείωσε με τὸ πέταγμα κάτι Θεῶν ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο. Ἡ δεύτερη πράξι ἄρχισε, παρουσιάζοντας ἕνα νέον ἄνθρωπο, τὸ βασιλῆὰ τῆς ἀγάπης και τοῦ πόνου, ποῦ δέχτηκε ἀπάνου στὶς πλάτες του νὰ σηκώσει τὶς ἁμαρτίες ὅλου τοῦ κόσμου σὰν νέος ἄτλας, στηρίζοντας τὰ πόδια του, τὰ πόδια ποῦ ἀνέβηκαν και ἕναν Γολγοθᾶ, ἀπάνου στὴν Ἁγάπι.

Ναὶ οἱ πράξεις εἶναι μακρούες, μακρούες, βαστᾶνε χρόνια, αἰῶνες και ἡ αὐλαία πέφτει κάθε τόσο ποῦ ἀλλάζουν ὑπὸ τὰ θεμέλια οἱ κοινωνίες.....

Ἦτανε ἓνα ἀπὸ τὰ βράδια τοῦ Νοέμβρη, ἔτυχε νὰ βρεθῶμε μόνοι μέσα στὸ μικρὸ σαλονάκι ποῦ μὲ δεχόντανε πάντα ἡμαστέ κοντά, κοντά, καὶ δὲν θυμᾶμαι πῶς χωρὶς νὰ τὸ θέλω σκεδόν, ἔκαμα τὴ μεγάλη ἀπόφαση, ἄρχισα νὰ τῆς μιλάω μὲ πλάγια λόγια, καὶ στὸ τέλος τῆς εἶπα τὴν Ἀγάπη μου, τῆς εἶπα μὲ λόγια θερμά, γιὰ τοὺς πόνους ποῦ ὑπόφερα ἐξ αἰτίας τῆς, καὶ ἐπειδὴ δὲν μοῦ ἀπαντοῦσε, ἐξακολουθοῦσα νὰ λέω, νὰ λέω μὲ χίλιους τρόπους, τὴ μεγάλη ἀγάπη ποῦ εἶχα στὴν καρδιά μου τόσους μῆνες. Ἡ Ἀγάπη εἶναι μιά, δὲν ἔχει ἀλλάξει ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ παρουσιάστηκε στὸν κόσμον, καὶ ὅμως ἔχουμε τόσους τρόπους νὰ τὴν φανερώνομε, ἔχουμε τόσους τρόπους νὰ τὴν λέμε!

Ἔλεγα, ἔλεγα διαρκῶς χωρὶς νὰ σταματάω, λὲς καὶ ἐφοβόμουνα μήπως ὅταν σταμάταγα πρόφτανε νὰ μοῦ πῆ τὸ Ὅχι. Χωρὶς νὰ θέλω εἶχα γονατήσῃ μπροστά τῆς, καὶ ἔλεγα ἔλεγα τὰ πλέον θερμότερα λόγια, ποῦ μοῦ ἔφερνε ρολοὶ στὰ χεῖλια τὸ ἐρεθισμένο μυαλό μου. Καὶ ἔτσι καθὼς ἤμουνα γονατιστὸς ἐμπρός τῆς ἐκείνη τὴ στιγμή, ἄρπαξα τὰ δυὸ τῆς χέρια, καὶ ἄρχισα νὰ τὰ φιλῶ, νὰ τὰ φιλῶ. Ἐκείνη οὔτε κἀν προσπάθησε νὰ τὰ τραβῆξει, ἔκλαιγα πιά ἀπὸ τὴ χαρὰ

μου. "Όταν εσήκωσα τὰ μάτια μου νὰ τὴν κοιτάξω εἶδα ὅτι κλαίγει κ' ἐκείνη. Ἐπετάχτηκα ὀρθὸς ἀπὸ γονατιστὸς ποῦ ἦμιον, δὲν πίστευαν τὰ μάτια μου. Γιὰ νὰ κλαίει θὶ μὲ ἀγαποῦσε κ' ἐκείνη, γιὰ νὰ ἀρίνει τὰ χέρια τῆς τὰ ὄμορφα χέρια τῆς μέσα στὰ δικά μου θὰ μὲ ἀγαποῦσε κ' ἐκείνη.

Ξαναπῆρα στὶ χέρια μου τὰ δικά τῆς καὶ τὴν ἐρώτησα γιομάτος συγκίνηση:

—"Ὅστε μ' ἀγαπᾶτε καὶ σεῖς. Ἐσήκωσε τὰ ὄμορφα μάτια τῆς. Καὶ μὲ ἐκοίταζε σὰ νὰ ἀποροῦσε πῶς δὲν ἐκατάλαβα ἀπὸ τὴ στάση τῆς ὅτι μ' ἀγαποῦσε. Ἐπειτα ὁμως ἀφου σὴν ὄθ' με, ἔβαλε τὰ χεράκια τῆς στοὺς ὤμους μου καὶ μοῦ εἶπε μὲ τὴ γλυκείη φωνή τῆς ποῦ δὲν θὶ τὴν ξεχάσω πιά:

—Δὲν ἐκαταλίβατε λοιπὸν τόσον καιρὸ τὴν ἀγάπη μου, δὲν ἐκαταλάβατε; Καὶ ἐγὼ ἐνόμιζα πῶς ἐκάνατε ὅτι δὲν ἐκαταλαβαίνατε, γιατί ἴσω; νὰ εἶχατε δοκιμὴν τὴν καρδιά σας ἀλλοῦ. Δὲν τὸ εἶχατε λοιπὸν καταλάβει, καὶ τώρα μὲ ἐρωτᾶτε νὰ σᾶς πῶ ἂν σᾶς ἀγαπῶ ἐσᾶς, ἐσᾶς; ποῦ λατρεύω ἐδῶ κ' ἕνα χρόνον, ἔτσι σιωπηρά, νὰ σιωπηρά, καὶ εἶναι ἔτσι μεγαλύτερο τὸ μαρτύριο τὸ δικό μου. Σεῖς εἶχατε τὴν ἐλευθερία σας ἠμπορούσατε νὰ κλαίτε ἂν ἐπονούσατε γιὰ τὴν ἀγάπη σας, ἠμπορούσατε τὰ πάντα, καὶ ὅλα αὐτὰ γιατί εἴσατε ἐλεύτερος, δὲν εἶχατε κανέναν νὰ σᾶς ρωτήσῃ γιατί κλαίτε γιατί ἀναστενάζετε..... ἐνῶ ἐγὼ εἶχα τὸ Νίκο τὴ Μαμά. Ἐπειτα ἐγὼ εἶχα δίκαιο νὰ ἀμφιβάλω ἂν μ' ἀγαπᾶτε, γιατί θυμόσατε κάποτε ποῦ ὅταν σᾶς ἔπαιξα μιὰ σερενάτα ἐκλάπατε; Δίκαια θὶ μποροῦσα νὰ ὑποθέσω χωρὶς νὰ ζηλεύω ὅτι κάποιαν ἄλλη θὶ ἀγαπούσα ε ποῦ σᾶς ἔκαμα νὰ τὴ θυμηθῆτε.

—Ναί, Ρίτα μου, ἔκλαψι ἔκτεινο τὸ βράδυ, μὴ ἔκλιψα γιὰ σένα ἐπειδὴ ἐνόμιζα πῶς δὲν μ' ἀγαποῦσες.

—Νὰ μὴ τὸ ξέρω....

Καὶ ἔτσι καθὼς μὲ ἐζρατοῦσε τὴν ἀγκάλιασα μὲ ὄλη τὴ θέρμη μιᾶς ἀγάπης ἐνὸς ἔτους, ποῦ ἦτανε καταδικασμένη νὰ ἀδρανῆ, καὶ ἐκόλλησα τὰ χεῖλη μου στὰ ὄμορφα κατακόκκινα χεῖλη της.....

Ἐκεῖνο τὸ φιλὶ μου ἀνακάταψε τὸ λογικόν, ἔβλεπα πιά πῶς εἶχα πιάσει τὴν εὐτυχία μου, πῶς εἶχα πιά στὴν ἀγκαλιά μου ἐκείνην ποῦ ἡμέρα καὶ νύχτα τόσον καιρὸ ἔσκερτόμουνα δὲν ἔσκερτόμουνα λογικὰ ὅταν ἔλεγε πῶς δὲν θὰ μποροῦσα νὰ ἀποχτήσω ποτὲ τὴν ἀγάπη της καὶ στρέφοντας μιὰ ματιὰ στὰ περασμένα, ἔβλεπα, ὅτι δὲν ἔκαμα τίποτα τὸ ἐξαιρετικὸ γιὰ νὰ ἀποχτήσω τὴν ἀγάπη της, καὶ μοῦ φάνηκε πῶς ἡ εὐτυχία ἦρθε σὰν πολὺ γρηγόρα σέ μένα, ἐνῶ τὰ βιβλία, τὰ περισσότερα βιβλία ποῦ εἶχα διαβάσει, μοῦ ἔλεγαν πῶς εὐτυχία δὲν ὑπάρχει, ἢ πῶς εἶναι κάτι ποῦ ἀποχτιέται μὲ πολλὰ, παρὰ πολλὰ βάσανα. Ἐπειτα ἔσκερτόμουνα τοὺς ἱπότες τοῦ μεσαίωνα, ποῦ ἔπερταν σὲ τόσους, καὶ τόσους κιντύνους, ἔβαφαν τὸ σπαθὶ των τόσες φορὲς μὲ αἷμα γιὰ νὰ ἀποχτήσουν τὴ λατρευτὴ τους. Ἐγὼ δὲν ἔκαμα τίποτα, μάταια μάλιστα ἐπερίμενα καὶ ἐπονοῦσα τόσον καιρὸ, ἐνῶ θὰ μποροῦσα νὰ ἔκανα τὴν ἐκμιστήρευσιν τῆς ἀγάπης μου τόσον καιρὸ νωρίτερα, μὲ τὰ ἴδια ἀποτελέσματα. Ὡστε τόσο εὔκολα ἀποχτιέται ἡ εὐτυχία καὶ οἱ ἄνθρωποι σκουζῶν πῶς εἶναι κάτι τὸ ἄπιαστο. Ὅλα αὐτὰ τὰ σκεφτόμουνα ἔχοντας τὰ χεῖλη μου, κολλημένα στὰ χεῖλη ἐκείνης ποῦ ἀγάπαγα, στὰ χεῖλη τοῦ ξανθοῦ ἀγγέλου. Ἐ-

νωθα μέσα μου να σπεί, να χαλάει ένας όλόκληρος, κόσμος που μέσα στις ιδέες του και στους νόμους του έζησα από μικρός, από τότε που πρωτοάρχισα να διαβάζω βιβλία. Ναι μου φαινότανε εκείνη τη στιγμή πως βιάστηκε η ευτυχία να έρθει, πως βιάστηκε κ' εγώ να φτάσω σαυτό το σημείο, πως βέβαια θα βιάστικα. Όστε μέχρις εδῶ ήτανε όλο, όλο, μέχρις εδῶ ήτανε να φτάσω. Και εκείνη τη στιγμή μέσα στο σαλατιασμένο λογικό μου σκέρτικα. Να έτσι καθῶς είναι στην άγκαλιά μου να πέθαινε. Και το έλεγα αυτό και δέν τον έλεγα έτσι σα να ήσαντε δυο άνθρωποι μέσα μου. Ναι να πέθαινε, θα της έδειχνα τη μεγάλη αγάπη μου, θα έζηγα, όσο έζηγα ακόμα, για να πηγαίνω να της ανθοστολίζω τον τάφο, και να της ποτίζω τὰ λουλούδια με τὰ δακρυά μου, και κάποια ημέρα θα με έβρισκαν νεκρό, άπάνου εκεί στο κομμάτη της γῆς που θα έκρυβε τὸ όλόμορφο σωματάκι της. Και τὰ σκεφτόμουνα όλα αυτά ενῶ την κρατούσα ακόμα στην άγκαλιά μου και με κρατούσε κ' εκείνη λές και θέλαμε να δέσουμε τις ζωές μας σε μιά, λές και θέλαμε να ενώσουμε τις ψυχές μας για πάντα.

Τὰ σκεφτόμουνα όλα αυτά και τις έδινα τὰ πιὸ θεομά φιλιὰ στὰ χείλη, και τὰ σκεφτόμουνα μπερδεμένα, πιὸ μπερδεμένα από έτσι που τὰ γράφω.

Ἡ σκέψη μου άρχισε να γυρίζει σαν άλογο με κλειστά τὰ μάτια γύρω από τὸ μαγκανοπήγαδο, την κεντρική ιδέα, την ιδέα του Θανάτου.

Και έλεγα από μέσα μου αν πεθάνει τὸ ιδανικό μου θα γίνει άπιαστο θα ακολουθῶ μιά σκέψη θα ζῶ με μιά σκέψη πῶς, θα ενωθοῦμε στον άλλο κόσμο.

—Βέβαια θὰ ἦτανε καλὰ νὰ πέθαινε, ἀλλὰ πῶς ;

Τὸ σκεφτόμουνα, καὶ τὴν ἔσφιγκα πιὸ περισσότερο στὴν ἀγκαλιά μου, λὲς καὶ σκιαζόμουνα μὴ τὴν χάσω.

Καὶ τὸ ἤθελα, καὶ δὲν τὸ ἤθελα. Βέβαια, θὰ ἦτανε καλὰ νὰ πέθαινε, γιατίι μὲ τὸ θάνατο, θὰ γινόντανε πιὸ δική μου, γιατίι λίγο, λίγο μὲ τὸν καιρὸ, οἱ δικοὶ της θὰ τὴν ξέχναγαν καὶ ἔτσι ὕστερα ἀπὸ δυὸ—τρία χρόνια, μόνον ἐγὼ θὰ τὴν σκεφτόμουνα, θὰ ἦτανε ἐντελῶς δικό μου χτῆμα.

Τὰ σκεφτόμουνα καὶ τὴν κρατοῦσα στὴν ἀγκαλιά μου καὶ τὴ φιλοῦσα πότε στὸ στόμα, στὰ ὠραῖα κερασένια χεῖλη, πότε στὰ μάτια στὰ καταγάλανα ματάκια της, εἶχα ἀλαλιάσει μὰ δὲν ἔπανα νὰ φιλῶ, τὰ ὄμορφα χεῖλη, τὰ ὄμορφα μάτια.

Σὲ μιὰ στιγμή μου πέρασε ἡ ἰδέα ἀπὸ τὸ μυαλό νὰ τὴν σκοτώσω. Ἐπέρασε αὐτὴ ἡ ἰδέα σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ τὸ μυαλό μου, καὶ γρήγορη σὰν ἀστραπὴ, ἄρρησε ὅμως πίσω τὴ βροντή, ἄφησε πίσω τὸ ἀνατάραγμα τοῦ μυαλοῦ, τὸ φοβερὸ ἔκεινο ἀνατάραγμα. Εἶχε μπῆ πιά στὸ μυαλό μου ἡ φοβερὴ ἰδέα. Τὴν κρατοῦσα στὴν ἀγκαλιά μου, καὶ τὴν φιλοῦσα μὲ πιὸ πάθος μὲ πιὸ ἄγριο πάθος. Ἐνωθῆ κάτου ἀπὸ τὰ χεῖλη μου, κάτου ἀπ' τὰ χέρια μου, μέσα σιτὴν ἀγκαλιά μου, τὴν σάρκα της τὴν παρθενικὴ σάρκα της νὰ γίνεται πιὸ θερμὴ, πιὸ καφτερή. Μαζὺ μὲ τ' ἄλλα μπῆκε στὸ μυαλό μου καὶ ἡ τρέλλα τῆς ζήλιας, καὶ ἡ τρέλλα τῆς ζήλιας. Ἐφαντάστηκα σὲ μιὰ στιγμή, ὅπως θὰ γινόντανε ἄλλως τε, ὅτι τὸ σπῆτι της δὲν θὰ μοῦ τὴν ἔδινε, δὲν θὰ ἄφηνε νὰ ἐνωθοῦμε, καὶ γιὰ πίσμα θὰ τὴν πάντρευαν μὲ ἄλλον, μὲ ὅποιον ἤθελαν γιατίι εἶχε μεγάλη προίκα.

—ᾠ! αὐτὸ θὰ μὲ ἔκανε νὰ τρελλαθῶ.

Ἐκείνα τὰ χεῖλη νὰ τὰ φιλήσει ἄλλος, ἐκείνα τὰ μάτια, τὰ γαλανὰ μάτια, νὰ τὰ φιλήσει ἄλλος, σ' ἐκείνον τὸν ὠκεανὸν τῶν χρουσῶν μαλλιῶν, νὰ ἀκουμπήσει ἄλλος τὸ κεφάλι του, νὰ βυθίσει τὰ χέρια του μέσα σαυτὰ καὶ νὰ παίξει ἄλλος, τὴ Ρίτα μου, τὴν ξανθὴ μου « πουπέ », νὰ χαρεῖ ἄλλος.....

—᾽Ω! καλύτερα νὰ μὴν τὴ χαρῶ οὔτε ἐγώ, οὔτε ἐγώ.

Μὲ μιᾶς τὸ λογικὸ μου ἄρχισε νὰ ξεκαθαρίζεται τὸ σκοτωμὸ της τὸν θεωροῦσα πιά γιὰ κάτι ἀναγκαῖο καὶ ἄρχισα νὰ σκέφτομαι πῶς θὰ μπορούσα νὰ τὸν πιτύχω, καὶ ἄρχισα μάλιστα νὰ βιάζομαι λίγο ναι νὰ βιάζομαι νὰ βιάζω τὸ μυαλό μου νὰ βρεῖ τὸν τρόπο, γιατί ἐφοβόμουνα μήπως ἐγύριζαν ὁ ἀδελφός της ἢ ἡ μαμά της, καὶ τότε γύρευε πότε θὰ μοῦ δινόντανε ἡ εὐκαιρία.

Δὲν ἔπαυα νὰ τὴν κρατῶ στὴν ἀγκαλιά μου, καὶ νὰ τὴν φιλῶ μὲ πιὸ περσότερη θέρη, γιατί ἤξερα ὅτι σὲ λίγο δὲν θὰ ὑπῆρχε πιά γιατί σὲ λίγο θὰ τὴν ἔχανα γιὰ πάντα. Ἐκείνη μὲ κρατοῦσε σφιχτὰ λὲς καὶ σκιαζόντανε μὴ μὲ χάσει, καὶ κάπου κάπου ψυθίριζε κανέναν λόγο ποῦ μὲ ἐμέθαγε πιὸ περσότερο. Καθὼς θέλησα νὰ τὴν φιλήσω στὸ στόμα ἔγυρε πιὸ πολὺ τὸ κεφάλι της καὶ ξεχώρισε πιὸ καλά ὁ λαιμός της, ὁ κάτασπρος ὁ ἀλαβαστροένιος λαιμός της. Ἀμέσως μοῦ ἤρθε ἡ ἰδέα νὰ τὴν πνίξω, σκέφτηκα πῶς θὰ πονοῦσε, μὰ πάλε λογάριασα πῶς τὸ μαρτύριο θὰ βάσταγε γιὰ λίγο. Ἄρχισα νὰ σκοτίζομαι πιὸ πολὺ νὰ τρέμονν ἀλαφριά τὰ χέρια μου καὶ τὰ φιλιὰ μου νὰ γίνονται πιὸ παθηάρικα.

Σαυτὸ τὸ σημεῖο δὲν θυμᾶμαι καλὰ καλὰ πῶς ἔγινε ὅ,τι ἔγινε.

Θυμᾶμαι, κίπως ἀχνά, πῶς θέλησα νὰ τὴν φιλήσω στὸ

μάγουλο για να ξεχωρήσει καλά ο λαιμός της, κ'ι θυμᾶμαι πῶς καθὼς ἤμαστε ἀγκάλιασμένοι εἶδα τὰ πουῖτρα μου μέσα στὸν καθρέφτη ἔτσι μὲ προτεταμένα τὰ χεῖλη νὰ μοιάζω σὰν τὸν Ἰούδα.

Κατόπιν ἔβαλα ἀλαφριά τὰ χέρια μου γύρω ἀπ' τὸ λαιμό της καὶ μὲ μιᾶς ἄρχισα νὰ σφίγγω ἀποτόμως, νὰ σφίγγω μὲ ὅλη τὴ δύναμή μου, ἐνῶ εἶχα κολλημένα τὰ χεῖλη μου στὸ πρόσωπό της. Σὲ μιὰ στιγμή καθὼς τὴν κοιτάζα κατὰ πρόσωπο, εἶδα τὰ μάτια της τὰ ὀλογάλανα τὰ ζαφειρόνια μάτια της ἀνοιχτὰ ἀνοιχτὰ νὰ μὲ κοιτᾶζουν μὲ ἀπορία, καὶ στὴν ἄκρη τους νὰ στέκονται δυὸ δάκρυα. Δὲν ξέρω ἂν τὰ δάκρυα ἦτανε ἀπὸ τὴν προηγούμενη χαρά, ἢ ἀπὸ τὸν πόνο, ἢ ἀπὸ λύπη. Ἐγὼ ὅμως ἐσφιγγα ἐσφιγγα σὰ λυσσασμένος, σὰ λυσσασμένος, κ' ἐκείνη δὲν ξεκολοῦσε ἀπὸ πᾶνου μου λὲς καὶ ἐγὼ ἤμουνα ἡ ζωὴ, οὔτε ἔκανε τὴν παραμικρὴ κίνηση.

Θέλησα νὰ τὴν φιλήσω στὰ χεῖλη, καθὼς ἔκαμαν ν' ἀγγίξουν τὰ χεῖλη μου, ἔνιωσα τὸ στοματάκι της νὰ ἀνοίγει, ἀπὸ τὸ σφίξιμο τοῦ λαιμοῦ, καὶ σύγχρονα ἔνιωσα νὰ δλείβεται τὸ στόμα μου μὲ σάλιο, μὲ ἔπιασε ἀηδία. Ἐσφιγγα ὅμως ἔσφιγγα. Σήκωσα τὰ μάτια μου στὸ πρόσωπό της, εἶδα τὰ δικά της μάτια νὰ εἶναι πεταγμένα ἔξω ἀπὸ τὶς κόγχες.

— ὦ! τὰ ὄμορφα καταγάλανα μάτια! καὶ νὰ μὲ κοιτᾶζουν μὲ τὴν ἴδια ἀπορία, ἀπορία κρυσταλλωμένη λὲς ἀπάνου στὴν γυαλίδα τους. Τὸ ὄμορφο πρόσωπό της ἦτανε πιά μελανό μελανό, καθὼς καὶ τὰ χεῖλη της μελανά, μὰ ἐγὼ ὅμως ἔσφιγγα, ἔσφιγγα.

Ἐπειτα δὲν θυμᾶμαι καὶ τόσο πολλὰ πράγματα τῆς ἄφησα τὸ λαιμὸ καὶ τὴν ἀγκάλιασα, ἦτανε βαριά βαριά, λὲς καὶ

ήτανε άπάνου της και τὸ ἔγκλημα τὸ δικό μου. Μὲ ἔπιασε σάν τρέλλα. Ἄρχισα κρατῶντας τὴν ξεψυχισμένη πιά στὰ χέρια μου νὰ τὴν φιλω̄, νὰ τὴν φιλω̄.

Ναὶ ἤμουνα σάν τρελλός και δὲν μπορῶ νὰ κρύψω κάτι τώρα ποῦ κουβεντιάζω μὲ τὸν ἑαυτό μου. Σὲ μιὰ στιγμή ἔπερασε μιὰ ἀπαίσια ιδέα ἀπὸ τὸ μυαλό μου, νὰ ἀπολάβω τὸ ξεψυχισμένο σῶμα, θέλησα νὰ ξεσκίσω τὸ στηθόδεσμο ποῦ κράταγαν τὰ παρθενικὰ στήθη τῆς πεθαμένης ἀγόσπης μου, μὲ τὸ τραβήγμα τὸν μισόσκισα, ἀλλὰ ἔχασα τὴν ἰσορροπία ἔτσι καθὼς τὴν εἶχα ἀγκαλιασμένη σωριάστικα στὸ πάτωμα, πέφτοντας ἔνιωσα ἕναν πόνο δυνατὸ στὸ κεφάλι και ἔλυποθύμησα. Εἶχα χτυπήσει στὴν κόχη ἑνὸς τραπεζιοῦ.

Ἐδῶ σταματάει κίθε μου σκέψη ὅταν συνῆρθα στὸν ἑαυτό μου ἐβρέθηκα ἐδῶ μέσα στὸ κελλὶ τῆς φυλακῆς μου μὲ ἕναν ἐπίδεσμο στὸ κεφάλι.

*Καλὲ τεχνίτη καὶ μαστορά μου
ἀπὸ καρῦδι γιὰ πὸ ἐλάτι
κόψε μεγάλο χάρον κρεββάτι
νὰ βάλω μέσα τὸν ἔρωτά μου.*

*Νῆναι στρωμένο κι' ἀπ' ἄσπρα ἀτλάζια
σὰν τὰ δοντάκια της στ' ὠραῖο στόμα
καὶ νᾶχει φιόγκους μ' ἐκειὸ τὸ χρῶμα
ποῦχουν τὰ μάτια της τὰ γαλάζια.*

J. Μορέας

Αὐτὰ εἶναι ὅλα ποῦ ἔγιναν ἕως ποῦ κλείστηκε πίσω μου ἡ πόρτα τῆς φυλακῆς.

Ὅλα αὐτὰ ποῦ εἶπα πάρα πάνου δὲν τὰ εἶπε οὔτε ὁ κατηγορούμενος οὔτε ὁ δικαστὴς ἀπ' τὸν διπλὸ ἑαυτό μου, τὰ εἶπαν καὶ οἱ δύο μαζύ μὲ λόγια ἀνάκατα, ὅπως ἀνακατεμένο ἦτανε καὶ εἶναι τὸ κάθε τι στὸν ἑαυτό μου.

Ὅταν μὲ ρώτησαν στὴν ἀνάκριση, ὅταν μοῦ εἶπαν νὰ ἀ-

πολογηθῶ δὲν ἔβγαλα λέξη ἀπὸ τὸ στόμα μου. Μὲ κατηγοροῦνε πῶς θέλησα νὰ βιάσω τὴν ἀδελφὴ τοῦ φίλου μου, καὶ προσθέτουν ἀπάνου στὴ ράχη μου πολλές κατηγορίες.

Ἴσως νὰ μὲ στείλουν στὴν καρομανιόλα, μὰ δὲν μὲ νοιάζει, γιατί νὰ φανερώσω τὸ μυστικὸ μου ποῦ ἢ ἔτσι ἢ ἀλλοιῶς σύμφωνα μὲ τὴν ἀντίληψη ὅλου τοῦ κόσμου ἔχω κάμει ἔγκλημα; Ἴσως μάλιστα νὰ φριξοῦν οἱ ἀνθρωπάκηδες πὸ περσότερο ἂν μάθαιναν πῶς τὴν ἀγάπαγα καὶ τὴν σκότωσα.

Ἦρθαν δημοσιογράφοι γιὰ νὰ μὲ ρωτήσουν, δὲν ἔβγαλα λέξη, τὴν ἄλλη μέρα ἔγραφαν πῶς εἶμαι ἕνας κακοῦργος μὰ ἔγκληματικὴ φυσιογνωμία. Ἐὰν ἔλεγαν μεγάλη ἔγκληματικὴ φυσιογνωμία δὲν θὰ μὲ πείραζε καθόλου. Ἄς εἶναι, ἐπὶ τέλος τὶ μὲ νοιάζει γιὰ τὸν κόσμον γιὰ τοὺς νόμους γιὰ τὴ γῆ ὁλόκληρη. Ἴσως ἔως ὅτου γίνεῖ ἡ δίκη μου νὰ νομίσω ὅτι πρέπει νὰ πεθάνω καὶ τότε θὰ σπάσω τὸ κεφάλι μου ἀπάνου στὰ κάγκελα τῆς φυλακῆς μου. Ἀκόμα δὲν ξέρω τὶ θὰ κάμω, πάντα ὁμως συλλογίζομαι τὴν ἰδανικὴ μου γυναῖκα τὴ Ρίτα μου.

Καταλαβαίνω κάπου κάπου ὅτι παραλογάω, πῶς δὲν ξέρω τὶ λέω, ὅλα αὐτὰ τὰ καταλαβαίνω, κ' ἀκόμα νιώθω πῶς μερικὰ ἀπ' αὐτὰ ποῦ λέω ἴσως νὰ τὰ ἔχουν πεῖ καὶ ἄλλοι.

Νιώθω πῶς εἶμαι σχεδὸν ἕνας ἔκφυλος, ἕνας τρολλὸς ποῦ εἶναι ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὴν ἀτέλειωτη βλακεία ποῦ βγάνουν τὰ μυαλὰ τῶν συνανθρώπων μου, ἢ ὁποῖα μοιάζει σὰν ἀναθυμίαση ἐνὸς βόθρου ποῦ ἀπὸ μικρὸς παραδέχτηκα νὰ ἀναπνεύσω, καὶ νὰ μοῦ δηλητηριάσει, τὸ αἷμα μου τὰς αἰσθήσεις τὴν ψυχὴ.

—Είμαι ἕνας ἔκφυλος ; Εἶμαι ἕνας τρελλός ; Εἶμαι ἕνας
πρόδρομος μιᾶς μελλούμενης ἐποχῆς ; ἢ τὸ ἀπομινάρη
μιᾶς περασμένης ;

—Τὶ εἶμαι ; Τὶ εἶμαι ;

*‘Ο εαυτός μας εἶναι τὸ τελικὸ μυστή-
ριο’ ὄντας κανεὶς μπορέσει καὶ ζυγίσει
τὸν ἥλιο καὶ μετρήσει τὰ σκαλοπάτια
ποῦ χρειάζεται γιὰ νὰ φτάσει τὸ φεγγά-
ρι, καὶ καταστρώσει πάνω σὲ χάρτη
τοὺς ἑπτὰ οὐρανοὺς, πάντα μένει ὁ ε-
αυτός μας ἀνεξερεύνητος.*

WILDE.

ERRATA

Σελίς 11 στοιχ. 14 σὲ μερικά βιβλία ἀντὶ ἀνεξερεύνητος τυπώθηκε ἀνεξάρτητος.

- » 12 » 8 ἀντὶ ξεσπᾶω τυπώθηκε ξλοσπᾶω.
- » 13 » 17 » κάμω » πᾶω.
- » 21 » 15 » γιαιτὶ » διατι.

ΔΡ. 6.—

ΦΡ. 4.—